

[Indenrigsministeren.]

grundstigning, der ellers ville have påhvilet ejendommen på salgstidspunktet.

For det tilfælde, at der til trods herfor i visse tilfælde måtte vise sig vanskeligheder for en kommune ved på rimelig måde at finansiere salg på jordrentevilkår, er der i § 8 stillet forslag om en statslåneordning. Man har dog ikke fundet det hensigtsmæssigt i selve loven at fastsætte nærmere regler for lånenes rente- og afdragsvilkår, men det er tanken, at lån skal ydes til markedsrente, men med en afdragstid på indtil 60 år efter annuitetsprincippet. Et sådant lån vil indebære en vis finansieringshjælp for en kommune, idet kommunerne efter gældende praksis må afdrage lån, der optages til finansiering af jordkøb m. v., som serielån i løbet af højst 30 år.

Det resultat, som regeringen tilsigter at opnå ved lovforslagets gennemførelse, er at indføre fuld grundskyld for de ejendomme, der engang har været i offentlig eje, og samtidig skabe et godt grundlag for, at kommunerne kan føre en fremsynet jordpolitik.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale det foreliggende lovforslag til det høje folketinges velvillige behandling.

Boligministeren (Carl P. Jensen): Jeg skal tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om planlægning af Køge Bugt-området.

I det lovforslag om udbygning af det storkøbenhavnske S-banenet m. v., som er fremsat af den højtærede minister for offentlige arbejder, foreslås bl. a. bemyndigelse til at bringe en S-bane fra København langs Køge Bugt til Vallensbæk til udførelse. Anlægget vil danne første etape af den såkaldte Køgebugtbane, og for de senere etapers vedkommende er der allerede foretaget ekspropriationer til Greve-Kildebrønde kommune.

Området langs Køge Bugt vil endvidere blive gennemløbet af vestmotorvejen, om hvis linjeføring der nu i det væsentlige er enighed i udvalget angående vejplanlægning m. v. i Storkøbenhavn.

Bane- og vejlinjerne vil danne grundlaget for en ny, meget betydelig bymæssig udvikling af det storkøbenhavnske område. Den ny bydannelse vil kunne finde sted i nøje overensstemmelse med de principper

for Københavnsegnens fremtidige byudvikling, som i 1948 kom til udtryk i egnsplanskitsen for Storkøbenhavn — den såkaldte fingerplan — hvorefter udviklingen bør ske i tilslutning til de kollektive trafikmidler, der stråler som fingre ud fra den københavnske bykerne.

Byplannævnets hovedstadsafdeling har i 1958 efter forslag fra Hovedstadskommunernes Samråd påbegyndt arbejdet med tilvejebringelsen af en ny egnsplan for Københavns-egnen. Et forslag til den nye egnsplan foreligger endnu ikke. Men det kan dog allerede nu anses for givet, at en stor bydannelse ved Køge Bugt i tilslutning til en ny S-bane og en vestmotorvej vil indgå i en kommende egnsplan.

I byudviklingsplanen for Københavns-egnen af 1951 og den særlige byudviklingsplan for Køge Bugt-området af 1954 har man regnet med en betydelig udvikling i Køge Bugt-områderne, når de trafikale forudsætninger herfor var til stede. Således kan betydelige yderzonearealer i Køge Bugt-området forventes frigivet til bebyggelse, når planen fra 1954 skal fornyes ved gyl-dighedsperiodens udløb i 1962, og det samme vil blive tilfældet for den del af Køge Bugt-området, som omfattes af byudviklingsplanen af 1951, selv om denne plan i øvrigt er gældende til 1966.

Det lovforslag om planlægning af Køge Bugt-området, som herved fremsættes, vil betyde en nødvendig støtte for kommunerne i området ved den byplanlægning, som må finde sted som følge af den store byudvikling. Som der nærmere er gjort rede for i bemærkningerne til lovforslaget, kan man ikke regne med, at alle de kommuner, som denne byudvikling vil omfatte, råder over den tekniske sagkundskab og de forudsætninger i økonomisk henseende, som må til for at skabe en hensigtsmæssig planlægning. Det må således erindres, at området, der for store deles vedkommende er under landbrugsmæssig drift, vil kunne rumme boliger til i hvert fald 100 000 beboere. Alene planlægning af beliggenheden af de nødvendige bycentre, erhvervsområder og friluftsområder, der skal betjene en så omfattende bydannelse, må kræve særlige foranstaltninger, som kommunerne ikke har mulighed for at tilvejebringe på tilfredsstillende måde, hvis de skulle planlægge hver for sig.

[Boligministeren.]

Med det udvalg, som lovforslaget i § 1 hjemler nedsættelsen af, skulle være skabt et grundlag for en forsvarlig byplanlægning ud fra helhedsbetragtninger af den kommende bydannelse. I disse helhedsbetragtninger må selvsagt også indgå overvejelser af, på hvilken måde den mest effektive samordning med og udnyttelse af de fremtidige trafiklinjer kan sikres, og det er bl. a. derfor foreslået, at der foruden repræsentanter for kommunerne optages repræsentanter for statslige og eventuelt andre myndigheder i udvalget.

Jeg skal i øvrigt ikke her foretage nogen nærmere gennemgang af forslagets enkelte bestemmelser, men jeg tillader mig at henvise til forslaget og bemærkningerne til forslaget, hvor der udførligt er gjort rede for bestemmelserne og deres baggrund. Her skal blot nævnes, at udvalget vil få til opgave dels at udarbejde en dispositionsplan — det vil sige en oversigtlig plan for hovedtrækkene i områdets anvendelse — og dels en plan for tidsfølgen i områdets udbygning. Medens dispositionsplanen ifølge forslagets § 2, stk. 1, bliver bindende for kommunerne i den forstand, at den skal følges ved kommunernes udarbejdelse af de mere detaljerede byplaner for mindre områder, kan planen for tidsfølgen, som er omhandlet i forslagets § 3, ifølge sagens natur kun være vejledende. Imidlertid er det af den største betydning, at en sådan tidsfølgeplan tilvejebringes, ikke mindst af hensyn til de enkelte kommuners økonomiske overvejelser.

Det er indlysende, at en planlægning af den her nævnte art ikke kan få karakteren af noget endeligt og eviggyldigt, og både planlægningsudvalget og boligministeriet må have opmærksomheden henledt på, om en revision af planerne på et senere tidspunkt vil vise sig at være nødvendig, såfremt forudsætningerne for de oprindelige planlægningsresultater skulle ændre sig.

Den foreslåede planlægning må for visse forholds vedkommende ske for området under ét på tværs af kommunegrænserne, og der kan naturligvis herved fremkomme resultater, som ikke er helt i overensstemmelse med de interesser, den enkelte kommune kunne ønske at varetage. Af de årsager, jeg før omtalte, og som lovforslagets

motiver gør nærmere rede for, er det imidlertid nødvendigt for at opnå et tilfredsstillende resultat af planlægningen, at sådanne helhedsovervejelser lægges til grund, og der er derfor i lovforslaget optaget bestemmelser, der sigter til gennemførelsen heraf. Det må fremhæves, at disse bestemmelser ikke på noget punkt er mere vidtgående, end det er absolut påkrævet af hensyn til planlægningens heldige gennemførelse. Det er således ikke meningen, at udvalget i almindelighed skal foretage den mere detaljerede byplanlægning i de enkelte kommuner. Dette arbejde udføres som hidtil i kommunerne. Udvalget skal alene tilvejebringe grundlaget og rammerne for denne detailplanlægning.

I det omfang, det har været nødvendigt at overføre beføjelser til udvalget, som ellers udøves af kommunerne, er dette i lovforslaget sket med de videst mulige garantier for, at disse beføjelser udøves på en måde, kommunerne som helhed kan være tjent med, i første række derved, at byplanrådets hovedstadsafdeling, som repræsenterer de kommunale interesser i hovedstadsområdet, medinddrages i afgørelserne. Endvidere vil det blive sikret, at udvalget sammensættes med en overvejende kommunal repræsentation, og heri ligger naturligvis en væsentlig garanti for, at det kommunale selvstyre ikke går for nær. I øvrigt må de fordele, lovforslaget byder de enkelte kommuner i form af teknisk, administrativ og økonomisk bistand, antages at opveje de indgreb, hensynet til helheden gør det nødvendigt at foretage. Jeg kan i denne forbindelse nævne, at sognerådsforeningerne for de to amtsråds kredse på forhånd er blevet orienteret om lovforslaget, og jeg har forstået på de foreløbige udtalelser, der er fremsat fra foreningernes side, at man er enig i de principper, lovforslaget giver udtryk for.

Udgifterne til udvalget foreslås i § 6 afholdt af statskassen, bl. a. ud fra den betragtning, at navnlig de store trafikinvesteringer i området giver staten en betydelig interesse også af økonomisk karakter i områdets planlægning.

Til slut skal jeg blot fremhæve, at der med dette lovforslag er tænkt tilvejebragt en mulighed for effektiv bistand til de kommuner, forslaget omfatter, ikke alene i

[Boligministeren.]

teknisk henseende, men også ved etableringen af et nært samarbejde både mellem kommunerne indbyrdes og mellem disse og andre myndigheder, hvilket skulle muliggøre en hurtig tilvejebringelse af den planlægning, lovforslaget tilsigter at skabe.

Hermed tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministre.

Af *Hans R. Knudsen* til finansministeren:

„Hvorledes administreres ligningslovens § 24, stk. 2 og 3, med hensyn til det tidspunkt, hvor en hustru kan genoptage erhvervsmæssig virksomhed, uden at tidligere skattefritagelse for erhvervsindtægt før ægteskabet annulleres?“

Hans R. Knudsen: I ligningsloven § 24, stk. 2 og 3, gives der adgang for kvinder, som gifter sig, til at blive fritaget for beskatning af den indtægt, de har haft ved erhvervsmæssig virksomhed før ægteskabet, såfremt denne virksomhed ophører inden 3 måneder efter ægteskabets indgåelse. Det er imidlertid ikke i ligningsloven nærmere defineret, hvilke betingelser der skal være opfyldt, før skattevæsenet betragter erhvervsvirksomheden som ophørt.

Nu vil det sikkert være vanskeligt i selve lovparagrafferne at opstille ganske konkrete regler på det område. I det praktiske ligningsarbejde vil det imidlertid være nødvendigt at have visse hovedretningslinjer, der skal følges, og disse retningslinjer bør ikke være forskellige fra den ene skattekreds til den anden. Det er de imidlertid, hvis det i det hele taget kan siges, at der findes retningslinjer.

Den største tvivl i øjeblikket angår spørgsmålet om, hvornår en kvinde, der har ophørt med sit erhverv og derfor er blevet fritaget for beskatning af indtægten før ægteskabet, kan påbegynde erhvervsmæssigt arbejde igen, uden at tidligere skattefritagelse for erhvervsindtægt før ægteskabet annulleres.

Hvis man spørger de skattelignende myndigheder, vil man enten intet svar kunne få, eller også vil man få et svar, som kan være højst forskelligt fra den ene skattekreds til den anden. Jeg tror godt, jeg tør sige, at de fleste skatteråd overhovedet ikke fører nogen systematisk kontrol med, hvem der har fået skattefritagelse, og hvem der igen er begyndt erhvervsmæssigt arbejde, men naturligvis må det jo være sådan, at man ikke kan betragte et erhvervsmæssigt arbejde som ophørt, hvis den pågældende igen nogle få uger eller måneder efter påbegynder erhvervsmæssigt arbejde i almindeligt omfang.

Så vidt jeg har kunnet få oplyst, har skattedirektoratet i København i hvert fald en retningslinje, der siger, at såfremt man genoptager erhvervsmæssig virksomhed, inden der er forløbet 3 år, vil den gamle fritagelsessag blive genoptaget.

Uanset om intervallet nu bør være 2 år, 3 år eller noget andet, bør der være en grænse. Der bør være en hovedregel, og denne bør naturligvis være ens over hele landet. Derfor er mit hovedspørgsmål til den højtærede finansminister, hvordan man i ministeriet administrerer den pågældende lovbestemmelse. Det ville være rart, hvis man anlagde visse hovedretningslinjer, som de lignende myndigheder kunne rette sig efter, og samtidig kunne man måske få afklaret problemet med, hvilke betingelser der skal være opfyldt, for at man også inden for intervallet, inden for de 2 eller 3 år, kan påtage sig indtægtsgivende arbejde, uden at den gamle sag om skattefritagelse tages op. Jeg ved, at mange skatteydere spørger, om en hustru f. eks. må begynde at arbejde igen, hvis hendes mand er blevet syg, hvis hjemmets økonomi er blevet forandret, og man spørger ligeledes, om man må begynde at arbejde igen, hvis det kun drejer sig om kortere tids arbejde, om juleassistance o. lign.

Jeg ved, at der ikke kan opstilles regler for alle forhold, men jeg håber, at der kan opstilles de hovedretningslinjer, jeg har omtalt, så de pågældende skatteydere kan blive behandlet nogenlunde ens over hele landet, og at det bliver sådan, at de på forhånd kan få besked om de retningslinjer, der skal følges.

Finansministeren (Philip): Det ærede medlem har spurgt, hvordan ligningslovens § 24, stk. 2 og 3, administreres med hensyn til det tidspunkt, hvor en hustru kan genoptage erhvervsmæssig virksomhed, uden at tidligere skattefritagelse for erhvervsindtægt før ægteskabet annulleres.

Efter de nævnte regler kan der begæres skattefritagelse, for så vidt angår hustruindtægten, når en nygift hustru ophører med sit erhverv inden 3 måneder efter ægteskabets indgåelse. Det er en forudsætning, at der foreligger beslutning om endelig opgivelse af erhvervet i anledning af ægteskabets indgåelse, men det udelukker dog ikke, at hustruen senere i ny og næ påtager sig indtægtsgivende arbejde i korte perioder. Hvis hustruen derimod tager arbejde og opnår varig indtjening, kan det medføre, at den indrømmede skattefritagelse kaldes tilbage.

Til vejledning kan jeg meddele nogle oplysninger om den praksis, som man følger i Københavns kommune, når en hustru genoptager varig erhvervsmæssig beskæftigelse. Hvis der ved genoptagelsen er forløbet 3 år eller mere fra den tidligere beskæftigelses ophør, vil man ikke kalde skattefritagelsen tilbage. Er der forløbet mellem 2 og 3 år, vil skattefritagelsen kun undtagelsesvis blive kaldt tilbage. Er der forløbet mindre end 2 år, vil skattefritagelsen blive kaldt tilbage, medmindre hustruens genoptagelse af beskæftigelse skyldes, at der er sket en væsentlig ændring i de forhold, der lå til grund for beslutningen om at ophøre med erhvervet. Det kan f. eks. dreje sig om mandens pludselige sygdom eller arbejdsløshed.

Jeg tør ikke sige, om man i den øvrige del af landet følger lignende retningslinjer som i København. Jeg erkender, at det kunne være rimeligt, om man i hele landet havde en praksis af en vis fasthed. Jeg skal gerne lade foretage en undersøgelse af mulighederne for at indføre en mere ensartet praksis på dette område.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden: Jeg gør opmærksom på, at den højtærede statsminister vikarierer for udenrigsministeren ved besvarelsen af de to følgende spørgsmål.

Af *Fuglsang* til udenrigsministeren:

„Vil udenrigsministeren give folketinget en redegørelse i anledning af henvendelsen fra den øverste sovjet den 15. januar i år?“

Fuglsang: Folketinget modtog i januar måned — i øvrigt i lighed med parlamenter i andre lande — en henvendelse fra Sovjetunionens øverste sovjet. Der blev heri redegjort for, hvilke praktiske skridt man i den øverste sovjet havde besluttet at foretage for at nå frem til en reel løsning af den store opgave, som repræsentanter for alle lande enstemmigt var gået ind for i De Forenede Nationer, nemlig den af Sovjetunionens statsminister udkastede konkrete plan om gennemførelse af en generel og fuldstændig afrustning. Det fremgår af henvendelsen fra den øverste sovjet, at man dér har udtrykt sin vilje til at sætte handling bag ordene ved at vedtage yderligere at nedskære sine væbnede styrker med 1,2 mill. mand samtidig med, at de militære udgifter blev sat betragteligt ned. Sovjetunionen har hermed færre mand under våben, end man forudsatte i Vestmagternes nedrustningsforslag i 1956. Sovjetunionens væbnede styrker er i dag mindre i forhold til befolkningen end de andre stormagters, nemlig 1,15 pct. af befolkningen mod f. eks. i England 1,29 pct., USA 1,5 pct. og Frankrig 2,53 pct., og på samme måde er Sovjetunionens militærudgifter i forhold til det samlede budget langt de mindste.

Det er på denne baggrund, at henvendelsen slutter med en opfordring til andre parlamenter og regeringer — det vil altså også sige til den danske regering og det danske folketing — om at reagere positivt i fredens, deres eget folks og i menneskehedens fælles interesse.

Nu kan man selvfølgelig sige, at regering og folketing modtager talrige henvendelser, og også for mange til at kunne redegøre for dem alle. Men her drejer det sig for mig at se om en henvendelse af særlig art og af en særlig betydning. Det drejer sig om et spørgsmål af meget stor vægt og betydning, et spørgsmål, som repræsentanter for Danmark officielt har taget positiv stilling til. Dette burde i sig selv retfærdiggøre ønsket om en redegørelse for,

[Fuglsang.]

hvilke, praktiske konsekvenser man vil drage af denne stillingtagen. Dernæst må det fremhæves, at henvendelsen kommer fra en stat, hvis rolle i verdenspolitikken ingen vil bestride, og som har øvet en positiv indsats med hensyn til afspænding, en nation, som tilmed for os er en nabostat, vi har venligsindede forbindelser med, og endelig og ikke mindst er det et spørgsmål, der med rette optager den danske offentlighed meget stærkt, et spørgsmål om afspænding og afrustning.

Derfor vil efter min mening en redegørelse være på sin plads, og derfor har jeg stillet spørgsmålet, som jeg har gjort.

Statsministeren (Kampmann): Henvendelsen fra den øverste sovjet var rettet til parlamenter og regeringer i alle lande og angik spørgsmålet om en almindelig international afrustning. Udenrigsministeren drog gennem en henvendelse til Ritzaus Bureau omsorg for, at offentligheden blev underrettet om henvendelsens modtagelse. Samtidig oversendtes ordlyden til folketingets formand, og i et møde i det udenrigspolitiske nævn blev der nærmere redegjort for henvendelsens indhold. På indeværende tidspunkt, hvor der finder forhandlinger sted om hele nedrustningsspørgsmålet, og hvor vi står umiddelbart foran et topmøde, vil det næppe være naturligt at fremkomme med en isoleret redegørelse for den sovjetiske henvendelse af 15. januar. Derimod vil der blive lejlighed til at komme ind på spørgsmålet i forbindelse med den almindelige redegørelse for den udenrigspolitiske situation, som det er regeringens hensigt at give det høje folketing i nær fremtid.

Fuglsang: Jeg takker naturligvis den højtærede statsminister for tilsagnet om at få en almindelig redegørelse for den udenrigspolitiske situation inden alt for længe, det vil sige, inden tinget bliver hjemsendt. Der lyder ofte, også i denne sal, beklagelser over befolkningens tilsyneladende dalende interesse for politik. Enhver erkender det uheldige heri, ikke mindst for befolkningen selv. Det er jo sådan, som Nordahl Grieg sagde under indtryk af tredivernes truende udvikling, at ingen virkelig kommer uden

om politik; det højeste, et upolitisk menneske kan nå, er at blive offer for andres politik. Det går bare ikke at skyde på befolkningen alene. Også det høje ting og den høje regering har sit ansvar, bl. a. med hensyn til at holde folket orienteret om tidens afgørende problemer. Derfor beklager jeg, at det høje ting forleden dag uden videre afviste vor opfordring til en udenrigspolitisk debat. Siden da er der sket en del ting i verden, som efter min mening i sig selv opfordrer regeringen til at overveje sit standpunkt, hvad jeg af statsministerens udtalelse kan skønne man også har gjort. Jeg tænker blandt mange andre ting på den konkrete udvikling, vi har været vidne til i Sydafrika, på folkerejsningen i Sydkorea og hos vor allierede Tyrkiet.

Hvad dette sidste land angår, har jo netop vor højtærede udenrigsminister, der nogle gange har givet udtryk for sin interesse for demokratiets vilkår, haft anledning til at gøre visse interessante iagttagelser. Rent umiddelbart vil vel en del mennesker, ikke alene alle sådanne, der nærer skepsis til NATO, men også sådanne, der tror på NATO som et demokratisk instrument, have spurgt sig selv: hvad i alverden havde NATO-ministre, deriblandt vor udenrigsminister, at gøre i Tyrkiet under de foreliggende omstændigheder? Men nu har den højtærede minister været der, og det burde give anledning til interessante iagttagelser, til eftertanke, og jeg håber, at regeringen under den debat, der kommer, vil oplyse, hvilke konsekvenser man udenrigspolitisk fra dansk side drager deraf.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Lannung* til udenrigsministeren:

„Under henvisning til Europaforsamlingens opfordringer til medlemslandene om at fremme ratifikationen af konventioner, som de — i visse tilfælde for længst — har underskrevet, spørges, om udenrigsministeren vil oplyse, hvornår de af Danmark underskrevne, men endnu ikke ratificerede konventioner, specielt konventionerne om bosættelse og udlevering, kan ventes ratificeret, og hvad sagen beror på for de enkelte

konventioners vedkommende, samt om og i bekræftende fald hvornår man agter at underskrive de i årene 1957-59 vedtagne, af Danmark endnu ikke tiltrådte Europarådskonventioner.“

Lannung: Jeg har stillet spørgsmål om ratifikation af Europarådskonventioner i fortsættelse af spørgsmål, jeg tidligere har stillet om dette emne.

Jeg gør det først og fremmest, fordi Europaforsamlingen gentagne gange — og sidst i møderne i forrige uge — indtrængende har opfordret medlemslandene til at fremme ratifikationen af konventioner, som de har underskrevet, og tillige opfordret os medlemmer af forsamlingen til at rejse dette spørgsmål i vore nationale parlamenter. Dette påhviler i særlig grad mig som medlem af det arbejdsudvalg, der specielt beskæftiger sig med hele dette spørgsmål.

Hertil kommer, at det principielt er ønskeligt, at konventioner, der er underskrevet på den danske regerings vegne, ratificeres inden for en rimelig tidsfrist. Jeg kan herved også henvise til Europarådets ministerudvalgs herhen hørende resolution af 1951, hvori det bestemmes, at hvert medlem af Europarådet forpligter sig til inden for et år eller i undtagelsestilfælde inden for 18 måneder at forelægge spørgsmålet om ratifikation for medlemslandets kompetente myndighed — vel i de fleste tilfælde parlamentet.

Jeg har i første række bedt om, at den højtærede udenrigsminister vil oplyse, hvornår de af Danmark underskrevne, men endnu ikke ratificerede konventioner, kan forventes ratificeret.

Jeg tænker her specielt på konventionen om bosættelse og konventionen om udlevering, begge to meget betydningsfulde konventioner.

Jeg minder om, at bosættelseskonventionen er blevet til allerede i december 1955 eller for snart 4½ år siden, og jeg minder tillige om, at alle medlemslandene med undtagelse af Irland har underskrevet den,

men at vort broderland Norge jo i hvert fald indtil for nylig var det eneste, der havde ratificeret den, mens dog Tyskland, Belgien og Nederlandene er i gang med ratificeringsproceduren i deres respektive parlamenter.

Konventionen om udlevering, der stammer fra december 1957, er sidst ratificeret af Norge og tidligere af Sverige og Tyrkiet og er trådt i kraft den 18. april i år.

Samtidig har jeg bedt om at få oplyst, hvorpå ratifikationen beror for de enkelte konventioners vedkommende, begge dele bl. a. for over for Europarådets instanser at kunne redegøre for stillingen.

Jeg har endelig tillige spurgt, om og i bekræftende fald hvornår man agter at underskrive de i årene 1957-59 vedtagne, af Danmark endnu ikke tiltrådte Europarådskonventioner, bl. a. i det håb, at det måske kan medvirke til, at de pågældende ressortministerier fremmer disse sagers behandling.

Statsministeren (Kampmann): For så vidt angår første del af spørgsmålet, kan jeg oplyse, at Danmark har undertegnet 4 Europarådskonventioner, som endnu ikke er ratificeret, nemlig:

1) Den europæiske bosættelseskonvention — som det ærede medlem nævnte — blev undertegnet af Danmark i Paris den 13. december 1955. Hidtil er denne konvention kun blevet ratificeret af en af underskriverne, nemlig Norge. Spørgsmålet om Danmarks ratifikation er stadig genstand for overvejelse i regeringen. Ratifikationen blev i sin tid stillet i bero afventende resultatet af de overvejelser, der fandt sted om fastsættelse af regler for adgangen for udlændinge til at erhverve fast ejendom her i landet. Efter at der i indeværende folketingsår er vedtaget en lov om erhvervelse af fast ejendom, stadfæstet den 23. december 1959, regner jeg med, at der i den nærmeste fremtid vil blive truffet afgørelse om Danmarks ratifikation af denne overenskomst.

[Statsministeren.]

2) Konventionen af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere. Spørgsmålet om Danmarks ratifikation af denne konvention vil blive inddraget i drøftelserne på et møde i juni i år mellem embedsmænd fra de nordiske landes justitsministerier om ikraftsættelsen af de nordiske udleveringslove.

3) Konventionen af 15. december 1958 om programudvekslinger ved hjælp af fjernsynsfilme. Dansk ratifikation vil først kunne finde sted, når gældende dansk ophavsretslovgivning er suppleret med en særlig bestemmelse om overdragelsen af filmrettigheder. En sådan bestemmelse er som § 42 optaget i det forslag til ny lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker, som i januar 1960 fremsattes i det høje ting.

4) Konventionen af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager. Spørgsmålet om de skandinaviske landes ratifikation agtes drøftet på det nordiske justitsministermøde i juni måned i år. Konventionen er i øvrigt endnu ikke ratificeret af nogle af signatarmagterne.

Jeg kommer herefter til anden del af det ærede medlems spørgsmål. Der blev i årene 1957-59 vedtaget 5 Europarådskonventioner, som Danmark ikke har underskrevet:

1) Konventionen af 13. december 1957 om pasfrihed ved rejser mellem Europarådets medlemslande. Beslutning om Danmarks tiltrædelse af denne konvention afventer de erfaringer, man måtte indhøste fra den nordiske pasunion.

2) Konventionen af 13. december 1957 om udveksling af terapeutiske stoffer af human oprindelse. Angående denne konvention kan jeg oplyse, at regeringen har meddelt Europarådets generalsekretær, at Danmark af tekniske årsager ikke så sig i stand til at undertegne aftalen, men at man som hidtil ville være rede til i katastrofesituationer at stille blod til rådighed for udlandet i muligt omfang.

3) Konventionen af 20. april 1959 om tvungen motoransvarsforsikring. Spørgsmålet om Danmarks stilling til denne konvention er i øjeblikket til behandling i justitsministeriet. Den største betænkelighed ved en dansk tiltrædelse hidrører fra, at kon-

ventionen hjemler den skadelidte adgang til at rejse et direkte erstatningskrav over for skadevolderens forsikringsselskab, en fremgangsmåde, der er i strid med forsikringsaftaleloven. Man har anmodet Assurandør-Societetet om en udtalelse herom.

4) Konventionen af 20. april 1959 om flygtninges fritagelse for visum. Muligheden for Danmarks tiltrædelse af denne konvention undersøges for tiden på nordisk basis.

5) Konventionen af 14. december 1959 om den akademiske anerkendelse af universitetsgrader. Muligheden for at undertegne denne overenskomst er stadig genstand for forhandling med vedkommende faglige myndigheder.

Jeg håber, at det ærede medlem har fået et indtryk af, at sagerne ikke er lagt hen, men er til behandling netop hos de ressourcemyndigheder, det ærede medlem har nævnt.

Lannung: Jeg vil gerne takke den højtærede minister for det svar, jeg har fået, og jeg takker specielt for svaret, for så vidt det vedrører de af mig særlig nævnte konventioner, bosættelseskonventionen og konventionen om udlevering af lovovertrædere, som jeg lægger særlig vægt på. Jeg går ud fra — og det er også i overensstemmelse med den højtærede ministers svar — at den kendsgerning, at det forhold, der sinkede bosættelseskonventionens ratificering, er bortfaldet, nu kan føre til, at man for alvor fremmer sagen. Der er for bosættelseskonventionens vedkommende det særlige, at vi i Europaforsamlingen så sent som i freddags rettede en bestemt appel til ministerudvalget og dermed til regeringerne om at fremme ratifikationen netop af denne konvention. Denne opfordring blev enstemmigt vedtaget, således at også alle tilstedeværende danske repræsentanter stemte derfor.

Må jeg tilføje, at jeg i det hele taget er taknemlig for, at man stiller sig så positivt til ratifikationsspørgsmålet, og jeg beder om, at det ikke alene må være tilfældet på det hjemlige plan, men også i ministerudvalget i Strasbourg. Det er nemlig ofte fremhævet, at et af midlerne til at fremme det europæiske samarbejde netop er oprettelsen af sådanne overenskomster og konventioner imellem medlemsstaterne, og i praksis har det jo vist sig, at det ikke mindst er på dette

[Lannung.]

noget upåagtede, men i virkeligheden betydningsfulde felt, hvor arbejdet mest foregår i kommissionerne, at Europarådet gør en virkelig indsats. Men selv den bedste overenskomst eller konvention er ikke noget værd, før den er ratificeret, og jeg vil som sagt være meget taknemlig, hvis man her og i Strasbourg vil virke for ratifikationerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Peter Jørgensen* til indenrigsministeren:

„Finder indenrigsministeren det rimeligt, at det nye præparat Lamaryl koster 94 kr. 15 øre for 100 stk., medens det, når det sælges i f. eks. 50 stk. portioner, koster 66 kr. 50 øre?“

Peter Jørgensen: Da jeg i det århusianske dagblad *Demokraten* læste om det nye præparat Lamaryl, der har vist sig effektivt ved bekæmpelsen af visse sygdomme i fødderne, faldt det mig for brystet, at man kunne forlange en så urimelig pris som 94 kr. 15 øre for 100 tabletter, men endnu mere urimeligt forekom det mig, at 50 tabletter koster 66 kr. 50 øre, altså en merfortjeneste på salget af 2 gange 50 tabletter på 38 kr. 85 øre. Man vægrer sig ved at tro, at de gældende bestemmelser om avanceberegning kan give sig så uheldige udslag, som tilfældet er her. Det må da vist være på tide, at man fra ansvarlig side tager så urimelige forhold op til en hårdt tiltrængt revision. Det kan ikke være sådan, at det alene er medicinalfabrikkerne, men det må også være apotekerne, der opnår så urimelige avancer og fortjenester, som der her er tale om. Det viser sig da også, at når man spørger apotekerne, svarer de, at det er fabrikkerne, der opgiver priserne, og spørger man fabrikkerne, henviser disse til apotekernes avanceberegninger, der er fastsat ved kgl. resolution; men begge parter indrømmer, at de forhold, der her er nævnt, ser meget uheldige ud. For forbrugerne kan det i øvrigt være ligeegyldigt, hvem der har skylden; for dem er det afgørende, at så uheldige forhold rettes.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Først vil jeg tillade mig at gøre det ærede medlem

opmærksom på, at spørgsmålet ville have egnet sig bedre til en skriftlig besvarelse, som forretningsordenen også giver mulighed for, idet en prisudredning kan være vanskelig at følge ved en mundtlig besvarelse.

Lægemidlet Lamaryl er en fabriksfremstillet specialitet, og det vil derfor være lettest at begynde med prisen fra fabrik. Nu gælder der den regel, at ny fremkomne præparater altid vil være noget dyrere end de ældre, idet fabrikkerne har et vist krav på at få dækket deres forskningsudgifter.

Den fabrik, der fremstiller det pågældende lægemiddel, sælger det kun i 100 stk. og 25 stk. pakninger og har fastsat prisen til apotek til henholdsvis 73 kr. 55 øre og 24 kr. 85 øre. Som det vil ses, er prisen for 100 stk. kun 3 gange så høj som prisen for 25 stk., og der er allerede her en betydelig forskel i stykprisen. Grunden til, at fabrikkens må beregne sig en forholdsvis højere pris for de små pakninger, er, at der på mange punkter er omkostninger, der er omtrent lige store, hvad enten der sælges mange eller få stykker. Det gælder naturligvis først og fremmest emballagen og pakkeomkostningerne, men en yderligere omkostning, som publikum ikke altid er klar over, og som betyder meget for fabrikkens, nemlig efterkontrollen af varen, er også lige stor for fabrikkens, hvad enten det drejer sig om små eller store pakninger. Fabrikens stikprøvekontrol udøves nemlig på den måde, at en vis procentdel af pakningerne uanset deres størrelse udtages til efterkontrol. Hertil kommer, at man fra fabrikkens side antagelig har ønsket at holde prisen på 100 stk. pakninger på et rimeligt niveau, fordi denne paknings størrelse svarer til det normale forbrug ved en kur mod fodsvamp.

Når varen kommer ind i apoteket, lægges apotekerens avance på. Den er fastsat i § 9 i den ved kgl. resolution af 2. december 1958 fastlagte medicintakst med senere ændringer. Efter denne skal prisen til forbrugere, når den pris, som apotekeren selv har betalt for det pågældende lægemiddel, overstiger 10 kr., beregnes ved, at man til prisen for hver pakning lægger 4 kr. 70 øre for de første 10 kr., som pakningen koster, medens apotekeren for prisen ud over 10 kr. skal beregne sig en avance på 25 pct. Også på dette punkt bliver det altså efter taksten en

[Indenrigsministeren.]

forholdsvis større forhøjelse af prisen på de små pakninger, idet forbrugerne herefter kommer til at betale 94 kr. 15 øre for 100 stk. pakninger; medens 25 stk. pakninger til forbruger koster 33 kr. 25 øre. Grunden til, at taksten er fastsat på denne måde, er, at der også på apotekerne er en række funktioner, der er lige krævende, hvad enten det drejer sig om store eller små pakninger. F. eks. er arbejdet med ekspedition og kontrol det samme, hvad enten pakningen er lille eller stor.

Med hensyn til fastsættelsen af taksten skal jeg minde om, at sundhedsstyrelsen ved udarbejdelsen af disse regler, bag hvilke der ligger mange og lange forhandlinger og overvejelser, i henhold til apotekerlovens § 30 har været bistået af 4 konsulenter fra henholdsvis monopoltilsynet, sygekasserne, Industrirådet og Apotekerforeningen. Det er min overbevisning, at den har tilstræbt et for forbrugerne så rimeligt resultat som muligt.

Jeg skal tillige i denne forbindelse erindre om, at det, at der betales mere pr. stk., når man køber i små partier, ikke er noget specielt for apotekervæsenet, men gælder for alle det økonomiske livs områder, også dem, der ikke er kontrolleret af det offentlige. Hvis det ærede medlem f. eks. går ind i et bogtrykkeri og bestiller 50 visitkort, vil han komme til at betale omtrent det samme, som hvis han bestilte 100. Selv om det måske kan se lidt mærkeligt ud, at en kunde kommer til at give en ikke ubetydelig merpris, hvis han køber det omtalte præparat i små pakninger, mener jeg, man må indrømme, at fremgangsmåden både fra fabrikkens side og inden for apotekervæsenet er berettiget. Naturligvis kan man så alligevel diskutere, om avancen og grundprisen er nøjagtig, som den bør være, men de er som tidligere anført fastsat under hensyn til, at det er et nyt præparat, det drejer sig om, og under hensyn til de regler, man i øvrigt går frem efter på alle de andre områder.

Peter Jørgensen: Jeg takker ministeren for det meget fyldestgørende svar. Det er muligt, at ministeren kan følge det op yderligere med en skriftlig redegørelse for hele forholdet. Jeg kan bare ikke rigtig se beret-

tigelsen i sammenligningen mellem fremstillingen af visitkort og fremstillingen af tabletter. Jeg har den opfattelse, at den foregår på lidt forskellig måde. I øvrigt tror jeg slet ikke, avancen på visitkort kan nå op på højde med den avance, mit spørgsmål gælder. Jeg er fuldstændig på det rene med, at problemet hænger sammen med bestemmelser, som er nedfældet i apotekerloven, men det er dog så et spørgsmål, om man ikke burde tage avanceberegningen i apotekerloven op til en gennemgribende revision.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Aksel Larsen* til undervisningsministeren:

„Anser ministeren det for overensstemmende med reglerne om radioens neutralitet, at statsradiofonien gennemførte fjernsynsudsendelsen den 19. april om kvindernes betydning og indsats i det politiske liv under udelukkelse af en deltager fra socialistisk folkeparti?“

Aksel Larsen: Jeg har stillet det spørgsmål til undervisningsministeren, om ministeren anser det for overensstemmende med reglerne om radioens neutralitet, at statsradiofonien har gennemført en fjernsynsudsendelse om kvindernes betydning og indsats i det politiske liv under udelukkelse af en deltager fra socialistisk folkeparti.

Denne fjernsynsudsendelse fandt sted den 19. april i år, og i udsendelsen deltog alle i folketinget repræsenterede politiske partier med en eller to repræsentanter undtagen socialistisk folkeparti. Så vidt mig bekendt har statsradiofonien pligt til at iagttage i hvert fald en vis neutralitet vedrørende politiske udsendelser. Denne pligt har radiorådet og programudvalget ganske vist ikke altid taget så alvorligt, men i 1957 faldt der en højesteretsdom, som fastslog den selvfølge, at radioen ikke må tilsidesætte et politisk parti ved sine almindelige politiske udsendelser.

Nu har man gjort det alligevel, og jeg kunne naturligvis spørge den højtærede minister, om han anser dette for tilladeligt og korrekt; men da jeg går ud fra, at det vil ministeren sige nej til, at ministeren altså ikke kan godkende noget sådant, vil jeg hellere tillade mig at spørge mi-

[Aksel Larsen.]

nisteren, om han kunne tænke sig at give radioledelsen en påtale.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Det spørgsmål, som det ærede medlem har stillet, må ses på baggrund af de nærmere omstændigheder, der har foreligget ved tilrettelæggelsen af den pågældende udsendelse. Herom har radiatorådet givet følgende oplysninger:

Den 8. marts godkendte programudvalget, at der i fjernsynet gennemførtes en udsendelse om kvinder i dansk politik. For ikke at begrænse udsendelsen til de i folketinget repræsenterede partier besluttedes det samtidig, at der i udsendelsen skulle bringes indslag også fra folketingskandidaternes arbejde, og for yderligere at sikre en belysning af arbejdet inden for de små partier blev det i programudvalgets møde den 15. marts besluttet at udvide deltagelsen til også at omfatte partiernes kvindeudvalgsarbejde.

Den 16. marts rettede den pågældende programmedarbejder telefonisk henvendelse til partierne de uafhængige og socialistisk folkeparti, hvis repræsentation i programmet var blevet muliggjort ved beslutningen af 15. marts. Partiet de uafhængige udpegede herefter en kvindelig folketingskandidat, medens det fra socialistisk folkepartis kontor blev oplyst, at partiet ikke havde noget kvindeudvalg, og at kandidatopstillingen ikke var foretaget. Programmedarbejderen gjorde opmærksom på, at udsendelsen skulle være færdigproduceret inden den 31. marts, og at partiet måtte give besked forinden.

Først den 7. april modtog radioen først en telefonisk og senere en skriftlig besværing fra socialistisk folkepartis formand over, at udsendelsen gennemførtes uden en repræsentant fra partiet.

Radioen har over for mig givet udtryk for den opfattelse, at socialistisk folkeparti således selv bærer ansvaret for, at det ikke blev repræsenteret i udsendelsen.

På grundlag af de foreliggende oplysninger må jeg sige, at jeg må dele radiatorådets opfattelse.

Aksel Larsen: Jeg forstår godt, at enhver so synes bedst om sine grise, og jeg forstår

sådan set også godt, at radioledelsen foretrækker at henholde sig til den pågældende radiomedarbejders forklaring, som strider absolut mod den forklaring, der er afgivet af den medarbejder på vort kontor, som vedkommende talte med. På den anden side synes jeg, at der er adskilligt, der taler for, at den pågældende radiomedarbejder ikke har optrådt korrekt.

Jeg begriber ikke, at man i programudvalget kan fastlægge kriteriet for deltagelse i en sådan radioudsendelse uden at meddele dette kriterium skriftligt til de partier, der måtte være interesseret, og derefter optage telefonisk forhandling derom.

Dernæst synes jeg, det er noget påfaldende, at den pågældende medarbejder til en avis i København har oplyst, at den herre, hun talte med, havde sagt sådan og sådan. Hun aner altså ikke engang, hvem hun har talt med, det har hun ikke engang gidet undersøge. Det var dog rimeligt at sikre sig, at man talte med en repræsentant for partiledelsen og ikke med en eller anden kontormedarbejder.

Endelig vil jeg sige, at naturligvis kan programudvalget fastsætte et kriterium for deltagelsen, men man kan jo fastlægge kriteriet således, at man er temmelig sikker på, at visse partier er i stand til at opfylde betingelserne, medens andre ikke er i stand til at gøre det. Det forekommer mig, at det eneste kriterium burde være, om det var anerkendte politiske partier, og var det tilfældet, burde de deltage. Jeg henviser igen til, at der foreligger højesteretsdom for, at radioen skal være politisk neutral, og jeg synes ikke, den har været det i dette tilfælde.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Det ærede medlems parti er ikke udelukket eller holdt borte fra radioudsendelsen. Socialistisk folkeparti har fået tilbud om at deltage, men har ikke inden for den tidsfrist, der var angivet, kunnet opgive, hvem man ønskede skulle repræsentere partiet. Ansvaret herfor må alene påhvile partiets ledelse, og jeg kan ikke se, at det ærede medlem ved den fremstilling, det ærede medlem i dag har givet af sagen, har fremført noget argument, der taler for, at partiet ikke har fået den samme behandling

[Undervisningsministeren.]

som alle andre partier, der deltog i denne udsendelse.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om lønninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne.

(Første behandling findes i tidenden sp. 4491, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 935).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Johan Poulsen: Da jeg på grund af andet offentligt arbejde var forhindret i at overvære første behandling af nærværende lovforslag, skal jeg, idet jeg helt og fuldt tilslutter mig de af vort partis ordfører, det ærede medlem hr. Jørgen Krogh, ved den lejlighed fremsatte udtalelser, tillade mig at udtale følgende:

Ved den hidtil gældende lov nr. 199 af 12. april 1949 om lønninger og pensioner for lærere ved folkeskolen på Færøerne blev folkeskolelærerne på Færøerne lønmæssigt ligestillet med folkeskolelærerne i det øvrige kongerige, således som lønningsbestemmelserne var fastsat i lov nr. 414 af 12. juli 1946 for danske folkeskolelærere. Da lærerlønningsloven af 1946 senere afløstes af lov nr. 156 af 7. juni 1958 om lønninger m. m. for folkeskolens lærere i selve kongeriget, har man på Færøerne ønsket fastholdt den opnåede ligestilling med hensyn til løn, idet man i alt væsentligt på andre områder, således f. eks. med hensyn til uddannelse, har tilstræbt den størst mulige ligestilling. Uddannelsesperioden er deroppe som hernede 4-årig, og hertil kommer, at det langt overvejende antal færøske lærere efter endt læretid på Færøerne søger at dygtiggøre sig til deres gerning ved en videregående, supplerende uddannelse i selve kongeriget, for-

trinsvis ved deltagelse i kursus på Danmarks lærerhøjskole.

Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at der således gennem en årrække har deltaget ca. 10 færøske lærere årlig i det store 1 års kursus på Danmarks lærerhøjskole. Da der i alt findes ca. 200 aktive folkeskolelærere på Færøerne, deltager hvert år ca. 5 pct. af samtlige de ved folkeskolen ansatte lærere i en sådan videregående uddannelse. Hertil kommer, at et ikke ringe antal unge færingers søger og får deres uddannelse ved danske seminarier. Der er således en intim kontakt til stede mellem den færøske folkeskole og skolekredse hernede, hvilket jeg for mit vedkommende tillægger den største betydning.

Jeg kan i denne sammenhæng ligeledes oplyse, at der i indeværende lagtingsamling behandles et lovforslag om seminarieuddannelsen på Færøerne. Gennemføres dette forslag, hvad jeg regner med, vil seminarieuddannelsen på Færøerne være fuldt på højde med læreruddannelsen på danske seminarier. Jeg kan ligeledes som et træk af skolemæssig interesse nævne, at der fra statens såvel som fra lagtingets side ydes økonomisk støtte til udveksling af et vist antal færøske og danske skolebørn i ferietiden.

Som allerede antydnet gennemgår de færøske lærere en 4-årig uddannelse ligesom hernede, og prisniveauet er heller ikke lavere end her; det må derfor anses for rimeligt, at den i 1949 gennemførte lønmæssige ligestilling ligesom bestræbelserne for ligestilling på andre af folkeskolens områder søges opretholdt. Hvis de færøske læreres løn- og ansættelseskår forringes i forhold til lærernes hernede, må det befrygtes, at de bedst kvalificerede lærerkræfter på Færøerne efterhånden vil søge ansættelse andetsteds i riget. En sådan udvikling vil være til stor skade for den færøske folkeskole, hvor der i forvejen er mangel på kvalificerede lærerkræfter.

I det foreliggende lovforslag er statskassens andel i udgifterne til lærerlønningerne forhøjet fra 50 til 55 pct., hvilket vil medføre, at staten stort set påtager sig 85 pct. af merudgiften ved den foreslåede reform af lønninger. Den samlede udgift kan herefter anslås til 3 163 000 kr., hvoraf hjemmestyret og staten vil komme til at